

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет біології та лісового господарства
Кафедра лісового та садово- паркового господарства

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

_____ **Світове лісове господарство** _____
(назва освітнього компонента)

Підготовки _____ **Магістр** _____
(назва освітнього рівня)

Спеціальності _____ **Н4 Лісове господарство** _____
(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми (освітньо-наукової програми)

_____ **Лісове господарство** _____
(назва освітньо-професійної освітньо-наукової/освітньо-творчої програм)

Силабус освітнього компонента ____ Світове лісове господарство _____ підготовки магістра

Розробник: Голуб Сергій Миколайович, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри лісового і садово-паркового господарства

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

____ _____ Андрєєва В. В.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри лісового та садово-паркового господарства

протокол № 1 від 02 вересня 2025 р.

Завідувач кафедри: ____ _____ Андрєєва В. В.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна /освітньо-наукова/освітньо-творча програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна (очна) форма здобуття освіти	Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина, Н4 Лісове господарство, Лісове господарство, Другий (магістерський)	Вибірковий
Кількість годин/кредитів _120_/_4_		Рік навчання <u> 2025-2026 </u>
		Семестр <u> 1 </u> -ий
		Лекції <u> 10 </u> год.
		Практичні (семінарські) <u> </u> год. Практичні <u> 14 </u> год.
		Самостійна робота <u> 88 </u> год. Консультації <u> 8 </u> год.
ІНДЗ: немає	Форма контролю: залік	
Мова навчання	українська	

II. Інформація про викладача

Викладач - Голуб Сергій Миколайович
 Науковий ступінь- кандидат сільськогосподарських наук
 Вчене звання -доцент -
 Посада-доцент кафедри лісового і садово-паркового господарства
 Контактна інформація- Golub.Sergiy@vnu.edu.ua
 Дні занять - <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація.

Світове лісове господарство — це галузь, що забезпечує облік, охорону, відтворення та раціональне використання лісових ресурсів, які вкривають близько 26% суші. Основні лісові масиви зосереджені у двох поясах: північному (хвойні породи) та південному (широколистяні).

Провідні країни за заготівлею деревини — США, Китай, Індія, Бразилія.

Основні аспекти світового лісового господарства:

Лісові пояси: Північний (Канада, РФ, США, Скандинавія) з порівняно стабільною площею та Південний (Амазонія, екваторіальна Африка, Південно-Східна Азія) з найшвидшими темпами вирубки.

Функції: Окрім заготівлі сировини, господарство займається екологічною охороною, відтворенням лісів та регулюванням використання ресурсів.

Проблеми: Основною проблемою є неконтрольована вирубка лісів, зменшення площі лісів (особливо в тропіках) та потреба у сталісному управлінні.

Лісозабезпеченість: Найбільші запаси лісу мають Бразилія, РФ, Канада, ДР Конго та США.

Світова тенденція спрямована на збільшення частки штучно створених лісів та посилення контролю за вирубкою для збереження екологічного балансу.

Власність: У світі переважає державна власність на ліси, хоча частка приватної власності значна, особливо в окремих країнах.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Метою вивчення дисципліни «Світове лісове господарство» є глибоке вивчення студентами закономірностей розвитку світового лісового господарства, озброїти майбутніх фахівців систематизованими та узагальненими знаннями про лісове господарство окремих країн і регіонів у контексті загальносвітових тенденцій розвитку лісогосподарського комплексу та міжнародних зв'язків.

Завдання: під час вивчення навчальної дисципліни «Світове лісове господарство» студенти отримують чіткі знання про виявлення основних закономірностей формування світового лісового господарства та окремих регіонів; визначення тенденцій розвитку лісового господарства зарубіжних країн та регіонів, визначення методів та шляхів використання зарубіжного досвіду в лісовому господарстві України; встановлення світових цін на продукцію лісового господарства; вміння використовувати отримані знання на практиці.

3. Soft skills.

У процесі опанування освітнім компонентом у здобувачів вищої освіти формуються такі **Soft skills**:

1. Критичне мислення – здатність аналізувати наукову інформацію, оцінювати достовірність джерел, формулювати обґрунтовані висновки.
2. Аналітичні навички – уміння систематизувати дані, інтерпретувати результати досліджень, робити логічні узагальнення.
3. Навички наукової комунікації – здатність чітко та аргументовано презентувати результати досліджень в усній і письмовій формах.
4. Академічна доброчесність і етична відповідальність – усвідомлення важливості дотримання етичних норм, чесності та відповідальності у науковій діяльності.
5. Командна робота – уміння ефективно співпрацювати у дослідницьких групах, розподіляти обов'язки та досягати спільних результатів.
6. Самоорганізація та тайм-менеджмент – здатність планувати власну навчальну й дослідницьку діяльність, дотримуватись термінів виконання завдань.
7. Інформаційна грамотність – навички пошуку, відбору та використання наукової інформації з різних джерел і баз даних.
8. Навички вирішення проблем – здатність знаходити оптимальні рішення у процесі дослідження та адаптуватися до нових умов.
9. Комунікативні навички – ефективна взаємодія з викладачами, колегами та фахівцями суміжних галузей.
10. Здатність до самоосвіти та професійного розвитку – готовність до безперервного навчання та вдосконалення професійних компетентностей.

4. Структура освітнього компонента.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1 Стан і географія лісів світу та лісові ресурси світу						
Тема 1. Ліси в історичному контексті. Ліс — складова частина біосфери.		1	2	12	1	РЗ/К / 14
Тема 2 Особливості поширення лісової рослинності у географічному просторі. Проблеми стійкості лісів в умовах антропогенних навантажень. Найважливіші екологічні функції лісів. Знелісення і деградація лісів.		1	2	12	1	РЗ/К / 14
Тема 3. Використання лісових ресурсів світу. Сталий розвиток лісоресурсної сфери. Лісове господарство, його особливості і завдання.		2	2	12	1	РЗ/К / 14
Тема 4. Показники рівня використання та забруднення лісів. Заходи, щодо поліпшення використання, відновлення і охорони лісових ресурсів.		2	2	12	1	РЗ/К / 14
Разом за модулем 1		6	8	48	4	56
Змістовий модуль 2 Лісовий комплекс світу та відновлення лісів світу						
Тема 5. Загальна характеристика лісового комплексу. Технологічні особливості лісопереробки. Світова торгівля товарами лісового комплексу і її структура.		2	2	12	2	РЗ/К / 16
Тема 6. Об'єми світової торгівлі товарами лісового комплексу. Географічна структура торгівлі. Характеристика цін на світовому лісовому ринку. Стан і тенденція відновлення лісів.		1	2	14	1	РЗ/К / 14
Тема 7 Лісове насінництво і селекція. Вирощування садивного матеріалу. Природне відновлення лісових ресурсів. Штучне лісовідновлення і лісорозведення.		1	2	14	1	РЗ/К / 14
Разом за модулем 2		4	6	40	4	44

Всього годин/Балів	120	10	14	88	8	100
---------------------------	-----	----	----	----	---	-----

Форми контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота здобувача освіти організовується шляхом виконання індивідуальних теоретичних питань і практичних завдань з окремих тем, що не передбачають аудиторного опрацювання, а також підготовки індивідуального творчого завдання у формі презентації. Вона є важливою складовою освітнього процесу та спрямована на поглиблення і систематизацію знань, формування професійних умінь і навичок, розвиток пізнавальної самостійності, творчого мислення та здатності розв’язувати наукові й практичні завдання. За потреби здобувач освіти може отримувати консультації викладача. Індивідуальні завдання виконуються самостійно відповідно до індивідуального навчального плану під керівництвом викладача з обов’язковим дотриманням принципів академічної доброчесності, авторства, достовірності результатів та коректного посилання на використані джерела відповідно до чинного законодавства.

Орієнтовний перелік тем презентацій.

1. Лісове господарство країн Північної Америки
2. Лісове господарство країн Південної Америки
3. Характеристика лісового господарства країн Північної Європи
4. Лісові господарства країн Західної Європи
5. Характеристика лісових господарств країн Центральної Європи
6. Характеристика лісових господарств країн Східної Європи
7. Характеристика лісових господарств країн Південної Європи
8. Лісове господарство країн Центральної Азії
9. Лісове господарство країн Східної Азії
10. Лісове господарство країн Тихоокеанського регіону

Питання для свмостійного опрацювання:

- Проаналізуйте роль лісів у глобальному вуглецевому циклі та поясніть, чому їх називають «легенями планети».
- Дослідіть історію розвитку лісового господарства у вашій країні та порівняйте її з прикладами з інших регіонів світу.
- Опишіть сучасні проблеми тропічних лісів та запропонуйте можливі шляхи їх вирішення.
- Підготуйте огляд міжнародних угод і конвенцій, що регулюють охорону лісів (наприклад, Конвенція про біорізноманіття, Паризька угода).
- Порівняйте підходи до лісокористування у країнах Європейського Союзу та в країнах Азії.
- Дослідіть приклади успішних програм лісовідновлення (наприклад, у Китаї чи Фінляндії) та оцініть їх ефективність.
- Опишіть економічне значення лісів для світового господарства та поясніть, як воно змінюється в умовах глобалізації.
- Проаналізуйте вплив вирубки лісів на біорізноманіття та кліматичні зміни.
- Підготуйте дослідження про сертифікацію лісів (FSC, PEFC): її мету, принципи та значення для сталого розвитку.
- Розробіть власні пропозиції щодо вдосконалення лісової політики України з урахуванням світового досвіду.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента. Здобувач освіти повинен відвідувати згідно розкладу занять всі види аудиторних занять передбачені навчальним планом. Графік консультацій із навчальної дисципліни розміщений на дошці оголошень та на сайті кафедри лісового і садово-паркового господарства. У разі відсутності студента на занятті він зобов'язаний його відпрацювати (графік відпрацювання знаходяться на дошці оголошень кафедри лісового і садово-паркового господарства). У випадку нетипових ситуацій та об'єктивних причин можливий перехід на дистанційну форму навчання на платформі Moodle <http://194.44.187.60/moodle/>. Політика щодо неформальної, інформальної та дуальної освіти. Якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній (курси, семінари, тренінги, стажування) чи інформальній освіті і їх тематика, обсяг вивчення та зміст відповідають освітньому компоненту в цілому або його окремому розділу, змістовому модулі, темі (темам), що передбачені силабусом навчальної дисципліни, і проходження яких підтверджено документально (сертифікат, свідоцтво, посилання тощо), то зарахування результатів такого навчання здійснюється згідно «Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки» <https://ed.vnu.edu.ua/71-2/%d0%bd%d0%be%d1%80%d0%bc%d0%b0%d1%82%d0%b8%d0%b2%d0%bd%d1%96-%d0%b4%d0%be%d0%ba%d1%83%d0%bc%d0%b5%d0%bd%d1%82%d0%b8-%d0%b2%d0%bd%d1%83-%d1%96%d0%bc%d0%b5%d0%bd%d1%96-%d0%bb%d0%b5%d1%81%d1%96-%d1%83>

Політика викладача щодо здобувача освіти (щодо відвідування занять, наприклад).

Відвідування занять є обов'язковим для здобувачів освіти. Виконання всіх видів навчальних завдань має здійснюватися у встановлені терміни відповідно до силабусу. Пропущені заняття підлягають відпрацюванню у визначений час згідно з затвердженим графіком.

У випадку наявності поважних причин (зокрема, хвороба, участь у міжнародних стажуваннях чи наукових заходах) освітній процес може бути організований у дистанційній формі або за індивідуальним планом за погодженням з викладачем.

Здобувач освіти зобов'язаний сумлінно виконувати навчальні завдання та брати активну участь в освітньому процесі.

Політика щодо академічної доброчесності: визначається положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, а також науково-педагогічних і наукових працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/jntduw>) та Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/aagxg>).

Практичні роботи виконуються згідно поставлених завдань які студенти отримують від викладача. Перевірка робіт здійснюється враховуючи дотримання положень академічної доброчесності. При виявленні не самостійного виконання практичних робіт, результати оцінювання цих робіт анулюються, а студент отримує нове завдання.

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

Здобувач освіти повинен вчасно виконати всі завдання практичних робіт і надавати їх для перевірки викладачу. У випадку відсутності студента на занятті з об'єктивних причин (хвороба, заява по поважній причині) термін здачі робіт може бути змінений. До підсумкової форми контролю здобувач освіти має відпрацювати пропущені заняття та здати практичні роботи.

Критерії оцінювання та політика викладача щодо дедлайнів

Практичні навички (виконання практичної роботи) оцінюються за результатами виконання даних робіт. Максимальна кількість балів за виконання роботи – 14 балів. Практична робота може бути оцінена на максимальну кількість балів, якщо студент виконав всі завдання, оформив роботу, зробив висновки.

Політика щодо відвідування:

Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (хвороба, стажування, відрядження) навчання може відбуватися індивідуально (у тому числі он-лайн формі).

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль – залік. Порядок організації поточного та підсумкового контролю знань здобувачів освіти регламентується Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (<https://surl.li/woztgm>).

Оцінювання знань студентів здійснюється за результатами поточного контролю. При цьому завдання із цих видів контролю оцінюються в діапазоні від 0 до 100 балів включно.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки, або за бажання підвищити рейтинг, студент складає залік у письмовій формі. Для отримання оцінки потрібно набрати певну кількість балів згідно шкали оцінювання.

Перелік підсумкових питань

- Які країни світу мають найбільші площі лісів?
- Назвіть основні функції лісів у глобальній екосистемі.
- Що таке сталий розвиток у лісовому господарстві?
- Які міжнародні організації займаються питаннями охорони та використання лісів?
- Поясніть роль лісів у регулюванні клімату та водного балансу.
- Які основні проблеми лісового господарства в країнах Європи?
- Вкажіть відмінності між лісокористуванням у країнах з високим та низьким рівнем економічного розвитку.
- Які сучасні технології застосовуються у веденні лісового господарства?
- Що таке сертифікація лісів і які її переваги?
- Які екологічні наслідки має вирубка тропічних лісів?

Тестові питання

1. Яка країна має найбільші площі лісів у світі?
 - A) Канада
 - B) Росія
 - C) Бразилія
 - D) США
2. Яка частка світових лісів припадає на тропічні ліси?
 - A) 10%
 - B) 25%
 - C) 45%
 - D) 60%
3. Основна функція лісів у глобальному кліматі:
 - A) Збереження біорізноманіття
 - B) Регулювання водного балансу
 - C) Поглинання вуглекислого газу
 - D) Джерело деревини
4. Яка міжнародна організація координує питання охорони лісів?
 - A) ЮНЕСКО
 - B) ФАО
 - C) ВООЗ
 - D) ООН-Хабітат
5. Щорічна світова заготівля деревини становить приблизно:
 - A) 1 млрд м³
 - B) 5 млрд м³
 - C) 12 млрд м³
 - D) 34 млрд м³

6. Яка країна є лідером у сертифікації лісів?
- A) Німеччина
 - B) Канада
 - C) Китай
 - D) Швеція
7. Які ліси найбільше страждають від вирубки?
- A) Тайга
 - B) Тропічні ліси Амазонії
 - C) Ліси Європи
 - D) Ліси Австралії
8. Що означає поняття «сталий розвиток» у лісовому господарстві?
- A) Максимальна заготівля деревини
 - B) Вирубка без відновлення
 - C) Збалансоване використання ресурсів із відновленням
 - D) Використання лише екзотичних порід
9. Яка країна Європи має найбільші лісові площі?
- A) Франція
 - B) Німеччина
 - C) Фінляндія
 - D) Швеція
10. Які екологічні наслідки має вирубка тропічних лісів?
- A) Збільшення біорізноманіття
 - B) Зменшення викидів CO₂
 - C) Втрата видів та кліматичні зміни
 - D) Зростання запасів деревини
11. Які технології застосовуються у сучасному лісовому господарстві?
- A) Дрони для моніторингу
 - B) Біоенергетика
 - C) Лазерне картографування
 - D) Усі перелічені
12. Яка країна має найбільші темпи лісовідновлення?
- A) Китай
 - B) США
 - C) Індія
 - D) Бразилія
13. Яка роль лісів у водному балансі?
- A) Зменшення випаровування
 - B) Регулювання стоку та збереження ґрунтових вод
 - C) Збільшення засух
 - D) Зменшення кількості опадів
14. Які ліси називають «легенями планети»?
- A) Тайга
 - B) Амазонські тропічні ліси
 - C) Європейські ліси
 - D) Австралійські евкаліптові ліси
15. Яка країна є прикладом успішної лісової політики?
- A) Фінляндія
 - B) Бразилія
 - C) Індонезія
 - D) США

Ключ відповідей

1. В) Росія
2. С) 45%
3. С) Поглинання вуглекислого газу
4. В) ФАО
5. С) 12 млрд м³
6. В) Канада
7. В) Тропічні ліси Амазонії
8. С) Збалансоване використання ресурсів із відновленням
9. D) Швеція
10. С) Втрата видів та кліматичні зміни
11. D) Усі перелічені
12. А) Китай
13. В) Регулювання стоку та збереження ґрунтових вод
14. В) Амазонські тропічні ліси
15. А) Фінляндія

VI. Шкала оцінювання

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
0–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна

1. Адаменко С. А. *Методичні рекомендації для виконання практичних та самостійних робіт з дисципліни «Світове лісове господарство»*. Умань: УНУС, 2019.
2. Левченко В. Б., Шульга І. В., Шкатула В. П., Котков В. І. *Світове лісове господарство*. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2019.
3. ФАО. Стан лісів світу 2022. // [Електронний ресурс] Режим доступу. URL :http://www.un.org/ru/publications/pdfs/world_forests_2022.

Додаткова

4. Пороша С. І., Пастернак В. П. *Природне лісовідновлення*. Харків: Видво Харк. держ. аграр. ун-ту, 2019. 24 с.
5. Генсірук С.А. *Ліси – багатство і окраса землі*. К. : Наукова думка, 2020. 212 с

6. Дейнека А.М. Лісове господарство: еколого-економічні засади розвитку: монографія. К.: Знання, 2019. 350 с.